

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۳۰ جون ۲۰۲۲

یونس نگاه

جرگه ابتدال

گاهی یک جمع کوچک وقتی در مقام تصمیم‌گیری و نمایندگی مردم می‌رسند، بدون توسل به آرای مستقیم مردم، فیصله‌های تاریخ‌ساز کرده و زنجیرهایی را از دست و پای مردم باز می‌کنند. در تاریخ جلسات و جرگه‌های کوچک اما مترقی و آینده‌ساز بسیار بوده است. از سوی دیگر بارها اتفاق افتاده است که هزاران نفر گردهم آمده و برای دست‌وپای مردم زنجیر بافته و تصامیم عقب‌مانده و مبتدل گرفته‌اند. حتا انتخابات و صندوق آرای مردم، در مواردی منبع رنج و مایه بدبختی مردم شده است.

جرگه یا شورای علمای طالبان که اکنون در راه است، حتا اگر از سراسر افغانستان و از اقشار مختلف نماینده داشته باشد، گرهی از کار ملت نخواهد گشود؛ چرا که بزرگترین گره افغانستان حاکمیت طالبانی است؛ اداره‌ای است که در آن تصامیم دولتی و سیاسی مبتدل گشته و کسی در آن از توسعه آزادی‌ها، افزایش فرصت‌های شغلی، ارتقای ظرفیت نیروی بشری، احترام به حقوق اولیه مردم و صدها مسأله حیاتی دیگر صحبت نمی‌کند، بلکه مسایل بدوی و مبتدلی چون اندازه ریش، فاصله پاچه تنبان از بجلگ پای، حرام یا مکروه بودن خنده قهقهه و امثال آن مسایل اصلی سیاست و دولت‌داری خوانده می‌شود. باز کردن مکتب دختران و مجادله بر سر این‌که زنان تا چند متر دورتر از دروازه خانه شوهر یا پدر بدون محرم رفته می‌توانند، مباحث «انقلابی» طالبان است. گردهمائی را که چنین نیروئی برگزار کند، امید خیری از آن نیست.

کسانی ابراز امیدواری کرده‌اند که شاید در مجلس «علمای» طالبان اجازه بازگشائی مکاتب داده شود. برگزاری مجلس برای باز و بستن مکتب با هر نورمی جنایت است. چرا گروهی این حق را داشته باشد تا بر سر باز و بستن مکتب فرزندان ما تصمیم بگیرد؟ در مسایلی چون حق کسب علم، نباید جرگه یا رفراندوم برگزار شود. تعلیم مثل غذا و هوا حق غیرقابل بحث است. اگر فرضاً در شورای طالبان فیصله شود که دختران برای فلان مدت و با فلان شرایط حق دارند به مکتب بروند، خبر خوش نه، بلکه قدمی به سوی عادی‌سازی حاکمیت ابتدال خواهد بود.

جرگه، رفراندوم و انتخابات دعا نیست که هر که آن را ذکر کند، شفا دهد. ترکیب اشتراک‌کنندگان، موضوع جرگه یا رفراندوم، مدیریت و رهبری آن تعیین‌کننده است. اگر به فرض طالبان روزی در مورد حذف یک اقلیت جرگه برگزار کند، یا برای کوچ اجباری یک جمعیت ساکن در کشور رفراندومی راه اندازد، یا برای تعیین امیر انتخابات برگزار کند، کار دموکراتیک نکرده است؛ چرا که کوچ اجباری، حذف اقلیت‌ها و تعیین امیر ظالمانه و غیردموکراتیک است. ملاحظا و قومندانان طالب حق تعیین سرنوشت مردم را ندارند. مردم ما مستحق زندگی نورمال و حاکمیت دموکراتیک‌اند. باید فریب جرگه‌بازی‌های طالبان را نخوریم. گروه طالبان تا زمانی که قدرت را به مردم برنگردانند و به سازوکارهای قانونی و دموکراتیک تن ندهند، دشمن مردم خواهد بود و نتیجه دشمنی با مردم آشکار است. آسایش، صلح و ثبات در کشور به تعویق می‌افتد، ولی دوام ابتدال‌گرائی احتمال رویارویی و قیام مردم را نیز افزایش می‌دهد.

یادآوری: سرمقاله هشت صبح به تاریخ ۲۸ جون است.